

Politika soudržnosti **2007–2013**

Poznámky a úřední texty

- Evropský fond pro regionální rozvoj
- Evropský sociální fond
- Fond soudržnosti
- Evropské sdružení pro územní spolupráci
- Nástroj předvstupní pomoci

Europe Direct je služba, která vám pomůže odpovědět na otázky týkající se Evropské unie.

Bezplatná telefonní linka (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Někteří operátoři mobilních sítí neumožňují přístup k číslům 00800 nebo mohou tyto hovory účtovat.

Evropská komise ani žádná osoba jednající jménem Komise nenesе odpovědnost za případné využití uvedených informací.

Názory vyjádřené v této publikaci zavazují pouze autora, neodrážejí nutně postoj Evropské komise.

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu, a to na serveru <http://europa.eu>.

Katalogové údaje jsou uvedeny na konci této publikace.

Lucembursko: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007

ISBN 92-79-03801-X

© Evropská společenství, 2007

Kopírování je povoleno pouze s uvedením zdroje

Printed in Belgium

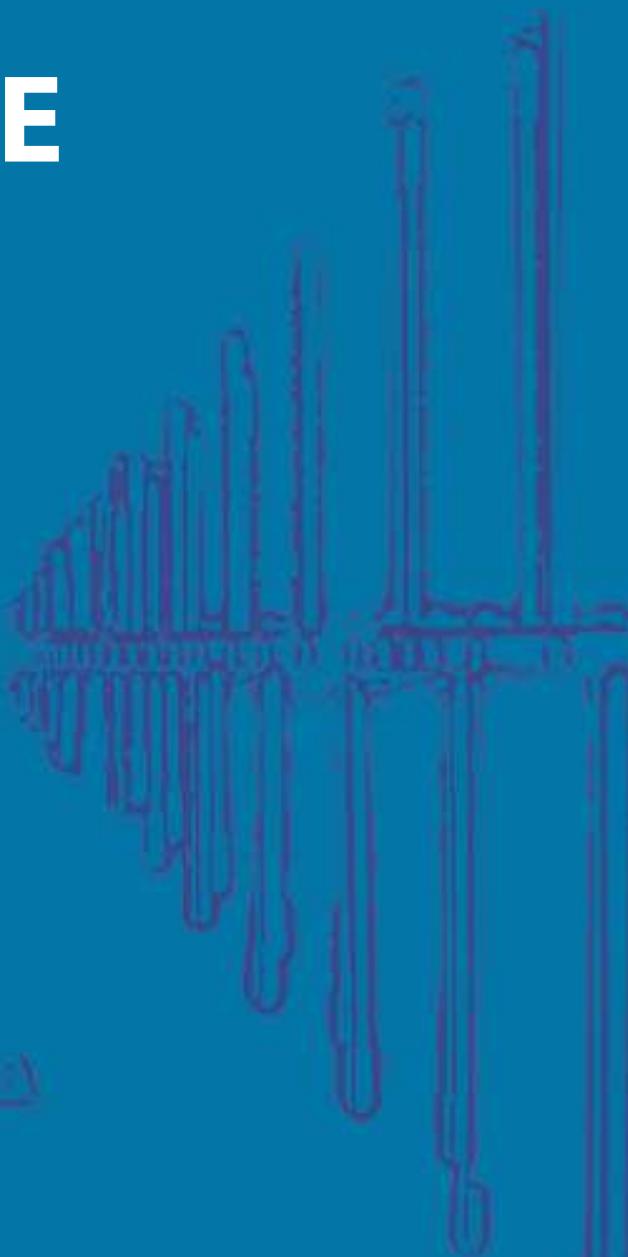
Fotografie na obálce: Kontrola radiace elektrických přístrojů v Caddesdown Business Support Centre v Devonu (Spojené království), což je projekt, který spolufinancuje Evropský fond pro regionální rozvoj

© Evropská komise, generální ředitelství pro regionální politiku / Mike St Maur Sheil

Mapy na stranách 15, 17, 19, 21, 22, 23, 38, 137: © EuroGeographics Association for the administrative boundaries

1

OBECNÉ INFORMACE

1. Cíle a obecná pravidla

Bývalé cíle strukturálních fondů a iniciativy Společenství v období 2000–2006 jsou nahrazeny novou strukturou, která mechanismus zjednodušuje:

Struktura politiky soudržnosti				
2000–2006			2007–2013	
Cíle Iniciativy Společenství Fond soudržnosti	Finanční nástroje		Cíle	Finanční nástroje
Cíl 1 zaostávající regiony	EFRR ESF EZOZF-Záruka EZOZF-Orientace FNOR		Konvergence	EFRR ESF Fond soudržnosti
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti			
Cíl 2 oblasti, jež procházejí hospodářskou a sociální přeměnou	EFRR ESF		Regionální konkuren- schopnost a zaměstnanost	EFRR ESF
Cíl 3 systémy vzdělávání a podpora zaměstnanosti	ESF			
Interreg III	EFRR			
URBAN II (*)	EFRR		Evropská územní spolupráce	EFRR
EQUAL (*)	ESF			
Leader +	EZOZF-Orientace			
Rozvoj venkova a restrukturalizace odvětví rybolovu mimo cíl 1	EZOZF-Záruka FNOR			
4 cíle 4 iniciativy Společenství Fond soudržnosti	6 nástrojů		3 cíle	3 nástroje

(*) V období 2007–2013 jsou iniciativy Urban II a Equal včleněny do cílů „Konvergence“ a „Regionální konkuren- schopnost a zaměstnanost“.

- Fond soudržnosti již v období 2007–2013 nefunguje samostatně, nýbrž je součástí cíle „Konvergence“. Pro všechny tři fondy platí stejná pravidla programování a řízení.
- Tři nové cíle zahrnují úkoly bývalých cílů 1, 2 a 3 i tří bývalých iniciativ Společenství: Interreg III, Equal a Urban.
- Interreg III byl včleněn do cíle „Evropské územní spolupráce“.
- Programy Urban II a Equal jsou zahrnuty do cílů „Konvergence“ a „Regionální konkurenčeschopnost a zaměstnanost“.
- Program Leader +, jakož i Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EZOZF), nahrazuje Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFVR), zatímco z finančního nástroje pro rozvoj rybolovu (FNOR) se stává Evropský rybářský fond (ERF), přičemž EZFRV a ERF mají od nynějška vlastní právní základ a nejsou již součástí politiky soudržnosti.

REFERENCE

Obecné nařízení: strany 3 a 4

1.1 Cíl „Konvergence“

Cíl „Konvergence“ je zaměřen na podporu růstu a zaměstnanosti v nejméně rozvinutých regionech. Důraz klade zejména na inovace a znalostní společnost, schopnost přizpůsobovat se hospodářským a sociálním změnám a zlepšování životního prostředí i výkonnosti správy. Financován je z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu, ale také z Fondu soudržnosti a týká se nejméně rozvinutých členských států a regionů.

Způsobilost cíle „Konvergence“			
	2000–2006	2007–2013	
Cíl 1	Regiony na úrovni NUTS 2, jejichž hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele je nižší než 75 % průměru Společenství		Žádná změna Přechodná klesající podpora až do roku 2013 pro regiony, které by byly v rámci cíle „Konvergence“ způsobilé, pokud by příslušný práh zůstal na hodnotě 75 % průměru HDP EU-15, a ne EU-25. Odpovídá přechodné podpoře cíle „Regionální konkurenčeschopnost a zaměstnanost“ (viz strana 18)
	Přechodná podpora pro regiony v oblastech, které byly způsobilé pro regionům přizpůsobené cíle v období 1994–1999, ale v období 2000–2006 už nejsou k cíli 1 způsobilé („phasing-out“)		
Fond soudržnosti	Členské státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) je nižší než 90 % průměru Společenství		Žádná změna Přechodná klesající podpora až do roku 2013 pro regiony, které by byly způsobilé pro Fond soudržnosti, pokud by práh zůstal na hodnotě 90 % průměru HND EU-15, a ne EU-25.

Oblasti vhodné pro cíl „Konvergence“ spojují regiony způsobilé na základě regionálních kritérií (HDP/obyv. < 75 % průměru EU – viz strany 14 a 15) a členské státy vhodné pro Fond soudržnosti na základě vnitrostátního kritéria (HND < 90 % průměru EU – viz strany 16 a 17).

REFERENCE

Obecné nařízení: články 3–5. Článek 8.

Regiony vhodné pro cíl „Konvergence“

- **Bulharsko:** celé území
- **Česká republika:** Střední Čechy, Jihozápad, Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko
- **Německo:** Brandenburg-Nordost, Mecklenburg-Vorpommern, Chemnitz, Dresden, Dessau, Magdeburg, Thüringen
- **Estonsko:** celé území
- **Řecko:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Thessalia, Ipeiros, Ionia Nisia, Dytiki Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio, Kriti
- **Španělsko:** Galicia, Castilla-La Mancha, Extremadura, Andalucía
- **Francie:** Guadeloupe, Martinique, Guyana, Réunion
- **Itálie:** Campania, Puglia, Calabria, Sicilia
- **Lotyšsko:** celé území
- **Litva:** celé území
- **Maďarsko:** Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld
- **Malta:** celý ostrov
- **Polsko:** celé území
- **Portugalsko:** Norte, Centro, Alentejo, Região Autónoma dos Açores
- **Rumunsko:** celé území
- **Slovinsko:** celé území
- **Slovensko:** Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko
- **Spojené království:** Cornwall and Isles of Scilly, West Wales and the Valleys

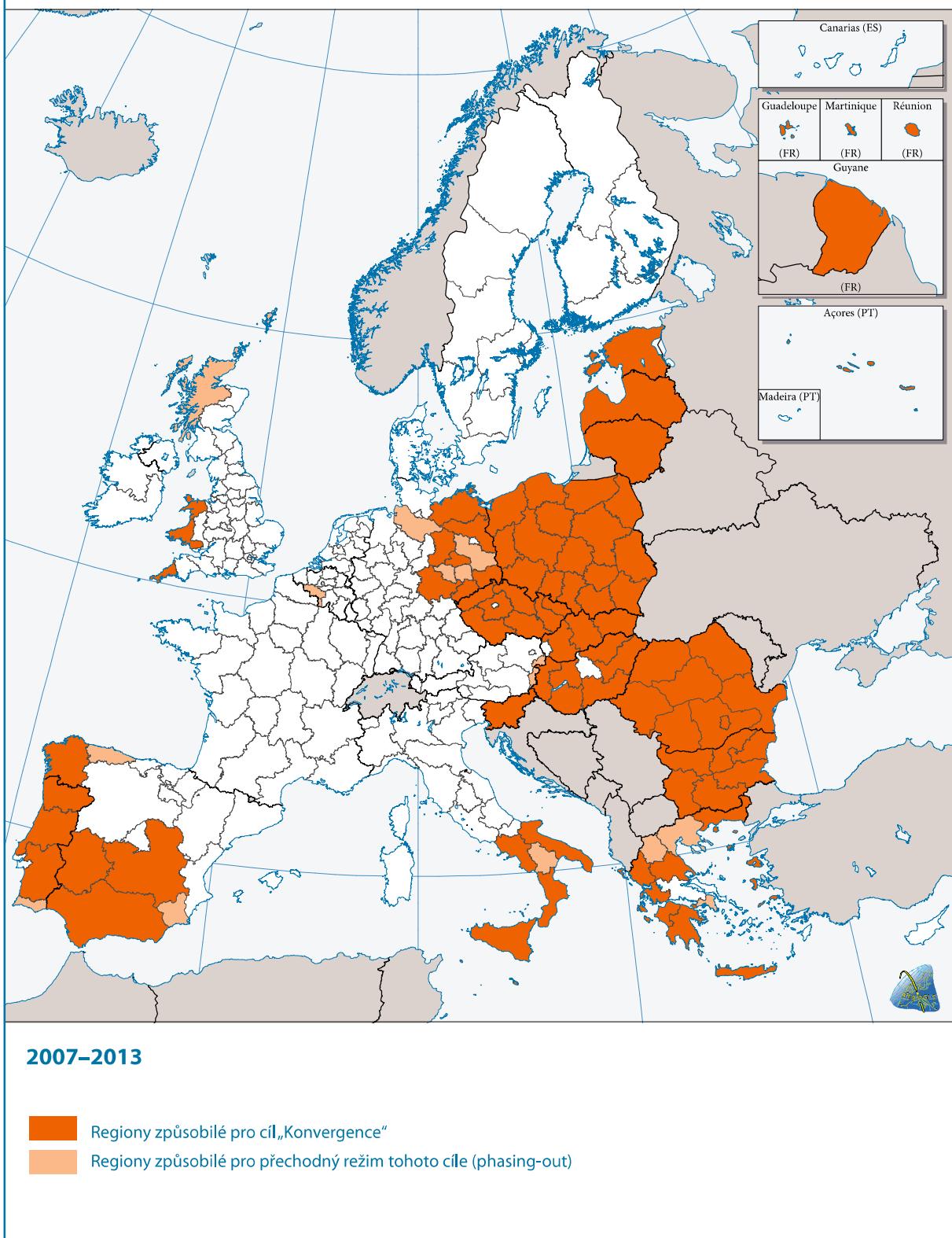
Regiony způsobilé pro přechodný režim cíle „Konvergence“ („phasing-out“)

- **Belgie:** Province du Hainaut
- **Německo:** Brandenburg-Südwest, Lüneburg, Leipzig, Halle
- **Řecko:** Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Attiki
- **Španělsko:** Principado de Asturias, Región de Murcia, Ciudad Autónoma de Ceuta, Ciudad Autónoma de Melilla
- **Itálie:** Basilicata
- **Rakousko:** Burgenland
- **Portugalsko:** Algarve
- **Spojené království:** Highlands and Islands

REFERENCE

Rozhodnutí Komise 2006/595/ES

„Konvergence“ – EFRR a ESF

 Státy způsobilé pro čerpání z Fondu soudržnosti:

• **Bulharsko**

• **Česká republika**

• **Estonsko**

• **Řecko**

• **Kypr**

• **Lotyšsko**

• **Litva**

• **Maďarsko**

• **Malta**

• **Polsko**

• **Portugalsko**

• **Rumunsko**

• **Slovinsko**

• **Slovensko**

 Stát způsobilý pro přechodný režim Fondu soudržnosti:

• **Španělsko**

REFERENCE

Rozhodnutí Komise 2006/596/ES

„Konvergence“ – Fond soudržnosti

1.2 Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“

Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ pokrývá všechny oblasti Evropské unie, které nejsou způsobilé pro cíl „Konvergence“. Zaměřuje se na posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů a zvýšení zaměstnanosti tím, že předjímá hospodářské a sociální změny. Financován je z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu.

Způsobilost cíle „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“		
2000–2006		2007–2013
Cíl 2: průmyslové, venkovské, městské nebo rybářské oblasti splňující určitý počet kritérií. Úroveň stropu Společenství je 18 %		Všechny regiony, které nejsou pod cílem „Konvergence“ nebo přechodnou podporou (regiony NUTS 1 nebo NUTS 2 podle členských států)
Cíl 3: všechny regiony mimo cíl 1		
Přechodný režim bývalého cíle 1 (tzv. „phasing-out“)		Přechodný režim pro regiony NUTS 2, které pokrývá cíl 1, ale jejichž HDP přesahuje 75 % průměru HDP EU-15 (tzv. „phasing-in“) viz níže uvedený seznam

U cíle „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ již nedochází k rozdělování na zóny, jako tomu bylo v bývalém cíli 2 (venkovské, městské zóny atd.). Nyní se upřednostňuje vypracování ucelené strategie použitelné v celém regionu místo v dřívějších malých zónách na úrovni obcí, okresů apod.

■ Regiony způsobilé pro cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“

Regiony Evropské unie, které nejsou vhodné pro cíl „Konvergence“ nebo přechodnou podporu cíle „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ („phasing-in“), jsou všechny způsobilé pro cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“.

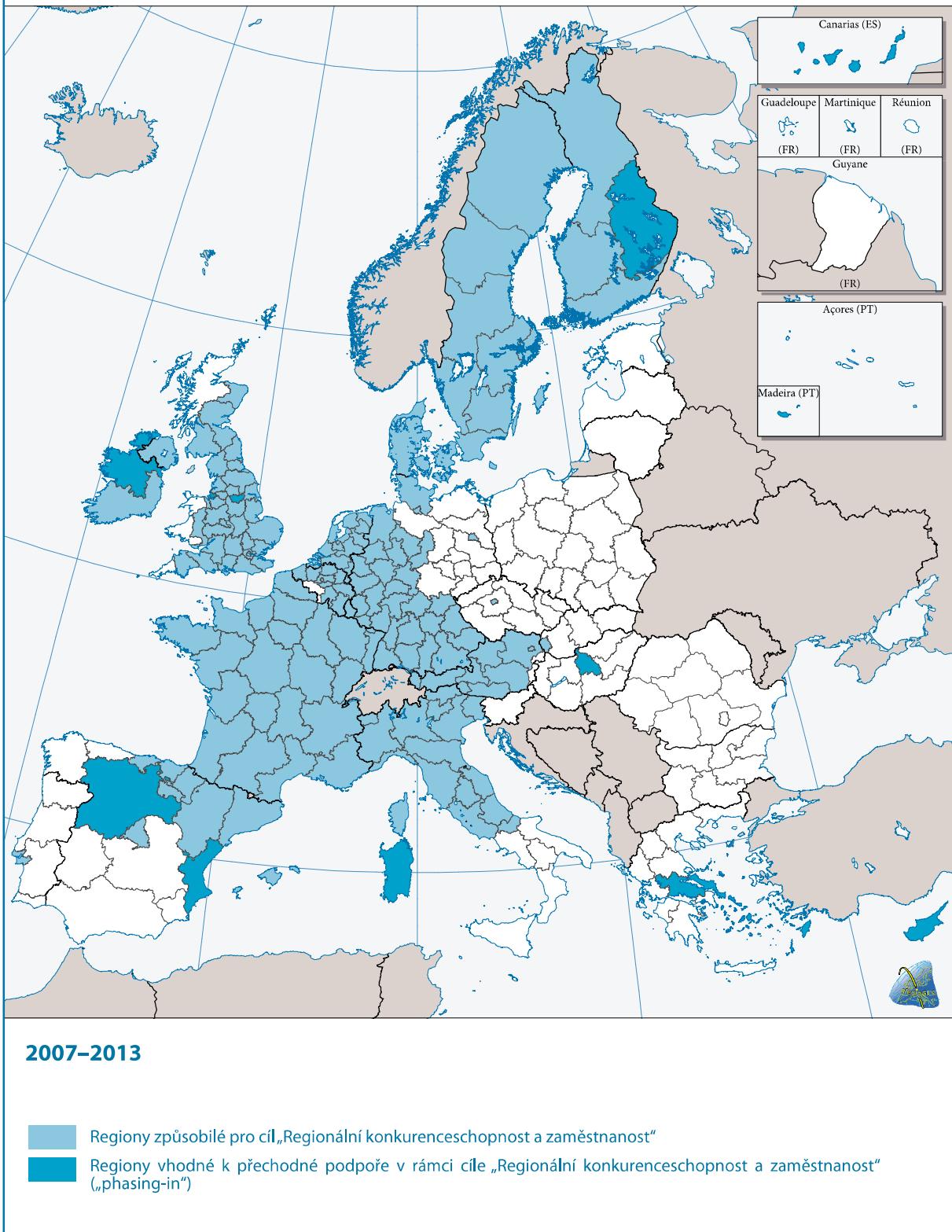
■ Regiony způsobilé k přechodné podpoře v rámci cíle „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ („phasing-in“)

- **Irsko:** Border, Midland and Western
- **Řecko:** Sterea Ellada, Notio Aigaio
- **Španělsko:** Castilla y León, Comunidad Valenciana, Canarias
- **Itálie:** Sardegna
- **Kypr:** celé území
- **Maďarsko:** Közép-Magyarország
- **Portugalsko:** Região Autónoma da Madeira
- **Finsko:** Itä-Suomi
- **Spojené království:** Merseyside, South Yorkshire

REFERENCE

Obecné nařízení: články 3–6. Článek 8.
Rozhodnutí Komise 2006/597/ES

Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (EFRR a ESF)

1.3 Cíl „Evropská územní spolupráce“

Cíl „Evropská územní spolupráce“ směřuje k posílení spolupráce na přeshraniční, nadnárodní i meziregionální úrovni, přičemž funguje jako doplněk obou zbývajících cílů, protože vhodné regiony jsou současně způsobilé i v rámci cíle „Konvergence“ nebo „Regionální konkurenčeschopnost a zaměstnanost“. Financuje jej Evropský fond pro regionální rozvoj a snahou cíle je podporovat společná řešení pro orgány jednotlivých zemí v oblasti městského, venkovského a pobřežního rozvoje, rozvoje ekonomických vztahů a vytváření malých a středních podniků. Spolupráce se zaměřuje na výzkum, vývoj, informační společnost, životní prostředí, prevenci rizik a integrované vodohospodářství.

Způsobilost:

Pro účely přeshraniční spolupráce: vhodné jsou regiony úrovně NUTS 3, nacházející se podél všech vnitřních – a některých vnějších – pozemních hranic a hranic námořních, které jsou od sebe vzdáleny nejvýše 150 km. (Seznam těchto regionů je zveřejněn v rozhodnutí Komise ze dne 31. října 2006 (*), viz odpovídající mapa na straně 21).

Pro účely nadnárodní spolupráce: vhodné jsou všechny regiony, ale po vzájemné konzultaci s členskými státy stanovila Komise třináct oblastí spolupráce (tyto oblasti jsou vymezeny v rozhodnutí ze dne 31. října 2006 (*), viz mapy na stranách 22 a 23).

Pro účely meziregionální spolupráce, vytváření sítí a výměny zkušeností: vhodné jsou všechny evropské regiony.

Územní spolupráce mění statut, je povýšena na úroveň plnohodnotného cíle, což ji zviditelněuje a dodává silnější právní základ.

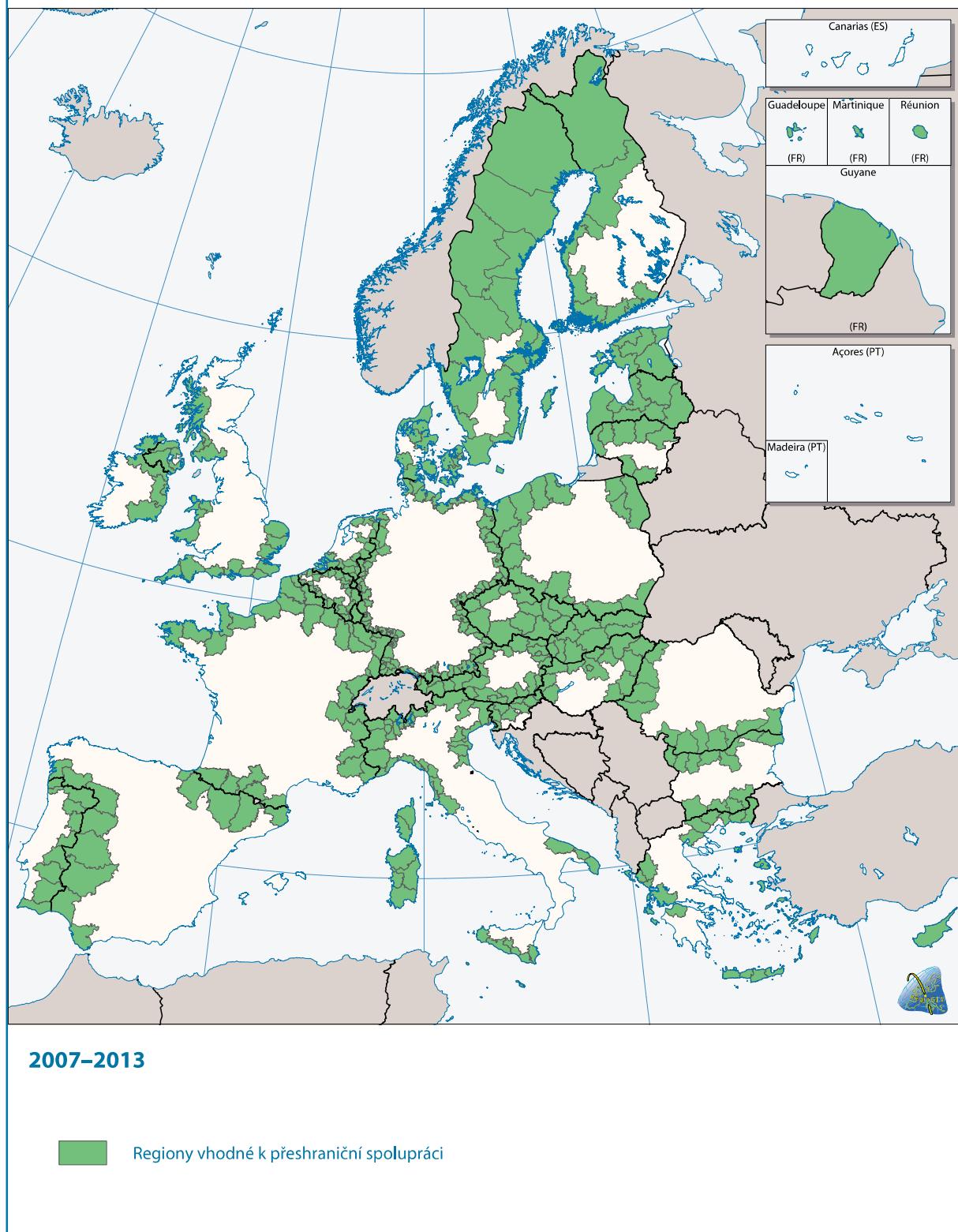
Spolupráci mezi zeměmi mimo Evropskou unii již nepodporují strukturální fondy, ale dva nové nástroje: za prvé nástroj evropského sousedství a partnerství a za druhé nástroj předvступní pomoci. Pod evropskou územní spolupráci spadá pouze ta s nečlenskými zeměmi, které nedostávají finanční pomoc Evropské unie (Lichtenštejnsko, Norsko, Švýcarsko, atd.).

- Přeshraniční spolupráce pokryje zeměpisně větší území než bývalý Interreg, zejména pokud jde o spolupráci námořní.
- Pro účel meziregionální spolupráce přichází v úvahu celá Evropa, ale Unii jako takovou pokrývá pouze jediný program (oproti čtyřem v rámci Interreg III C).
- Vytváření sítí, jakož i výměnu spolupráce, pokrývají tři rozdílné programy, které předkládá dvacet sedm členských států:
 - Interact: podpůrný program pro orgány řídící programy spolupráce
 - Urbact: tematické sítě měst
 - ORATE: monitorování územního plánování

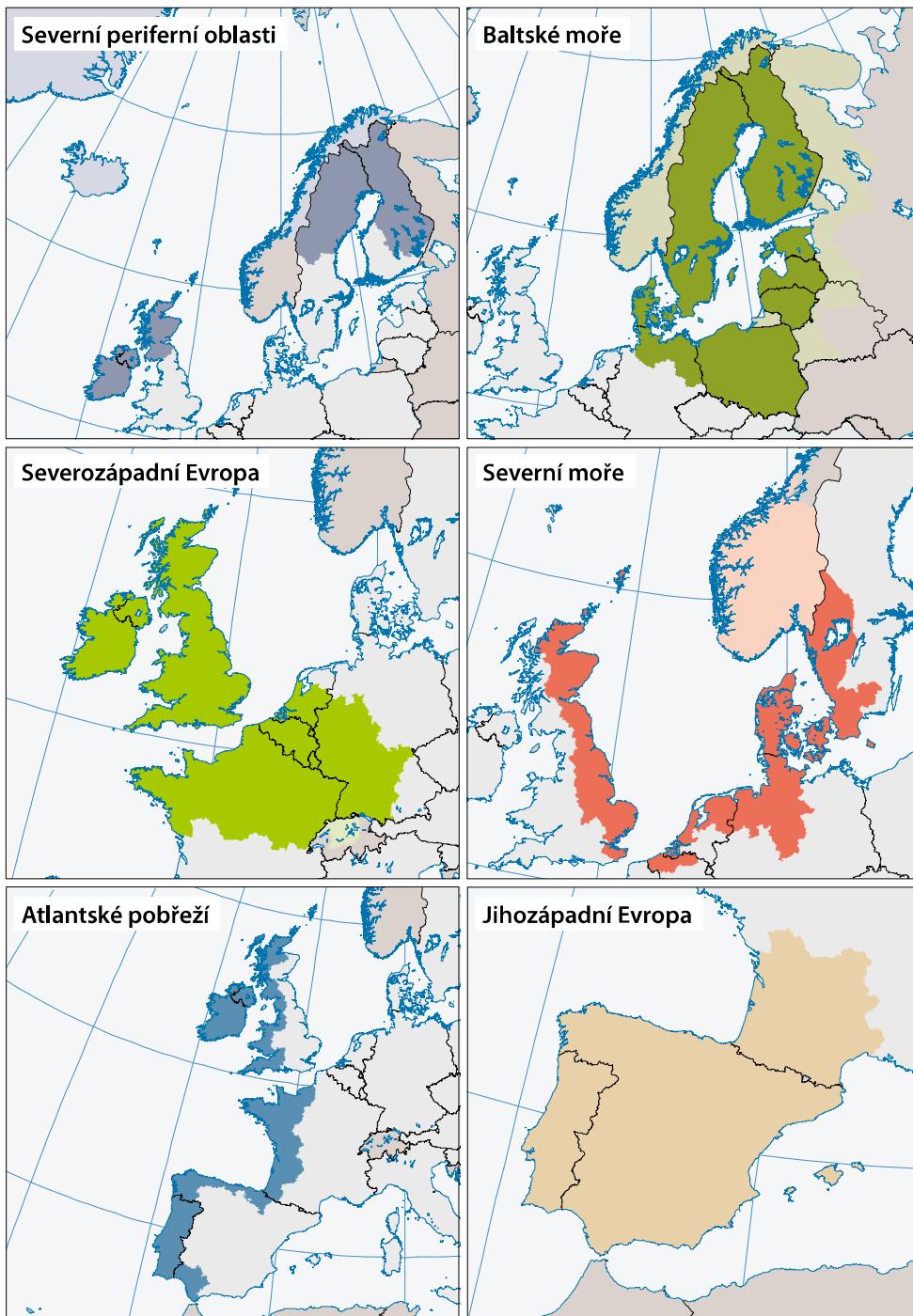
REFERENCE

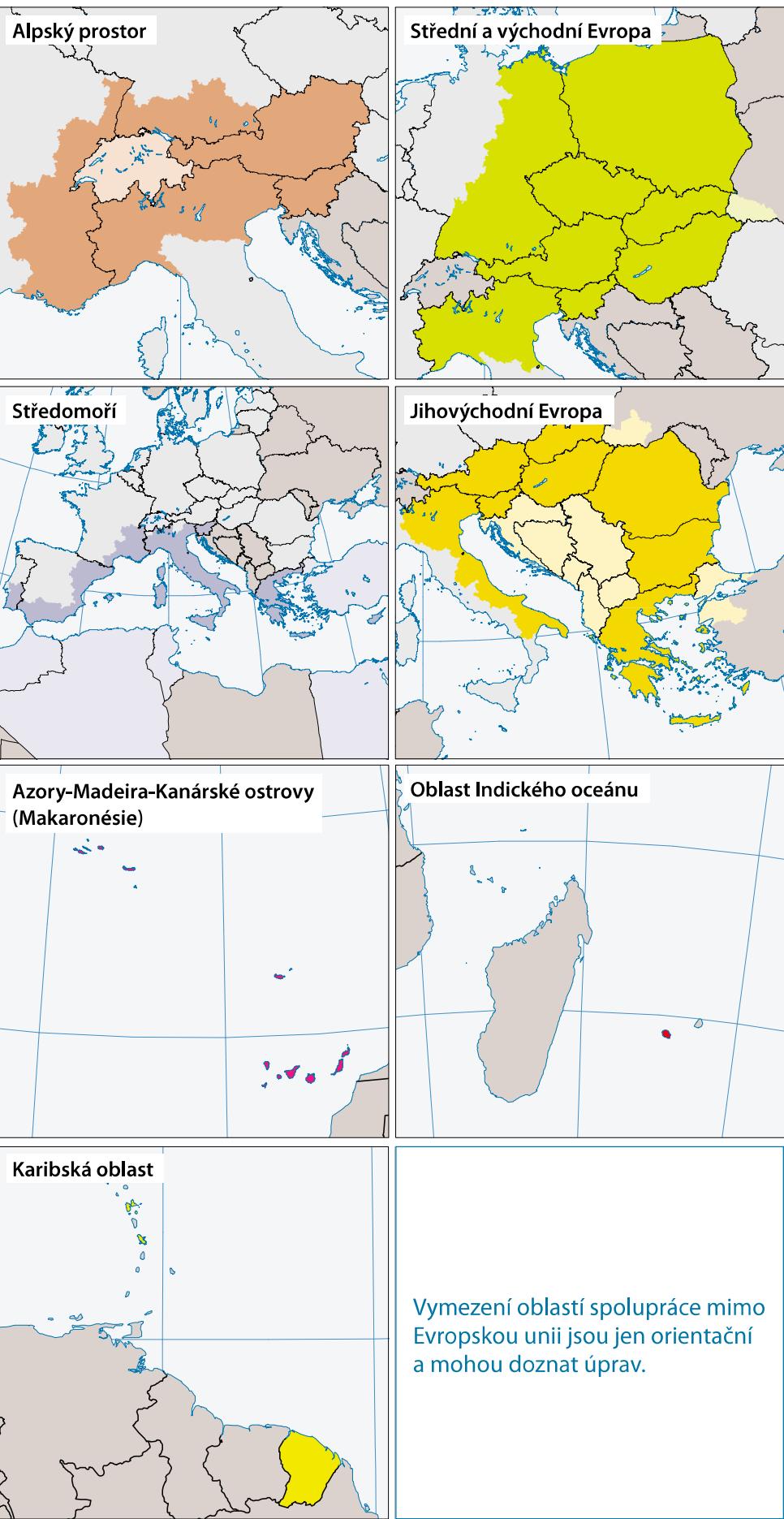
Obecné nařízení: články 3–7.
(*) Rozhodnutí Komise 2006/769/ES

Přeshraniční spolupráce (EFRR)

Oblasti nadnárodní spolupráce

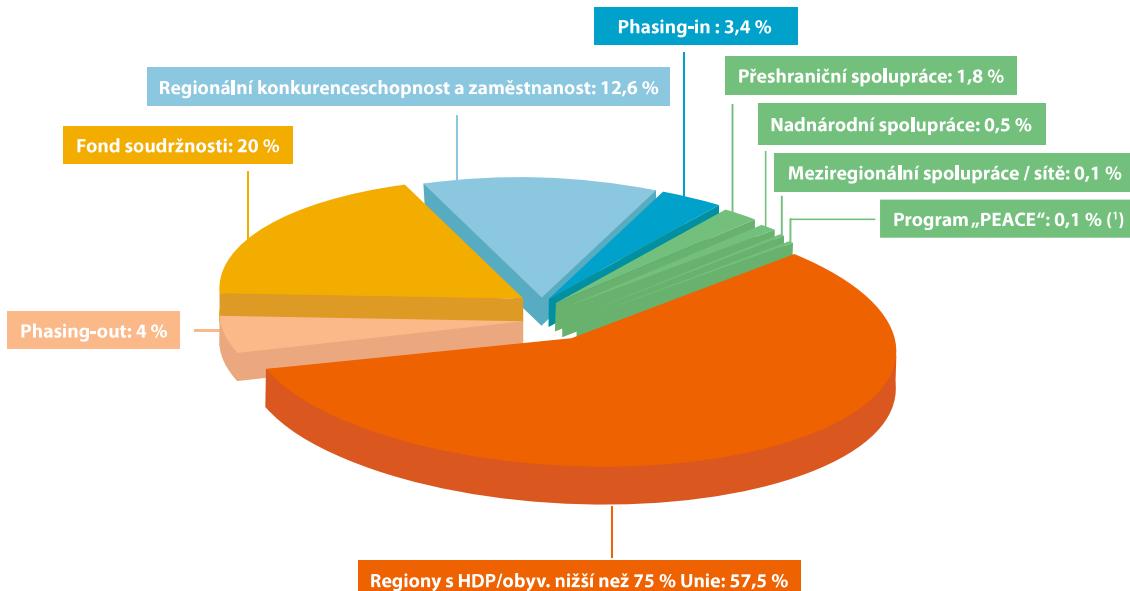

1.4 Finanční zdroje

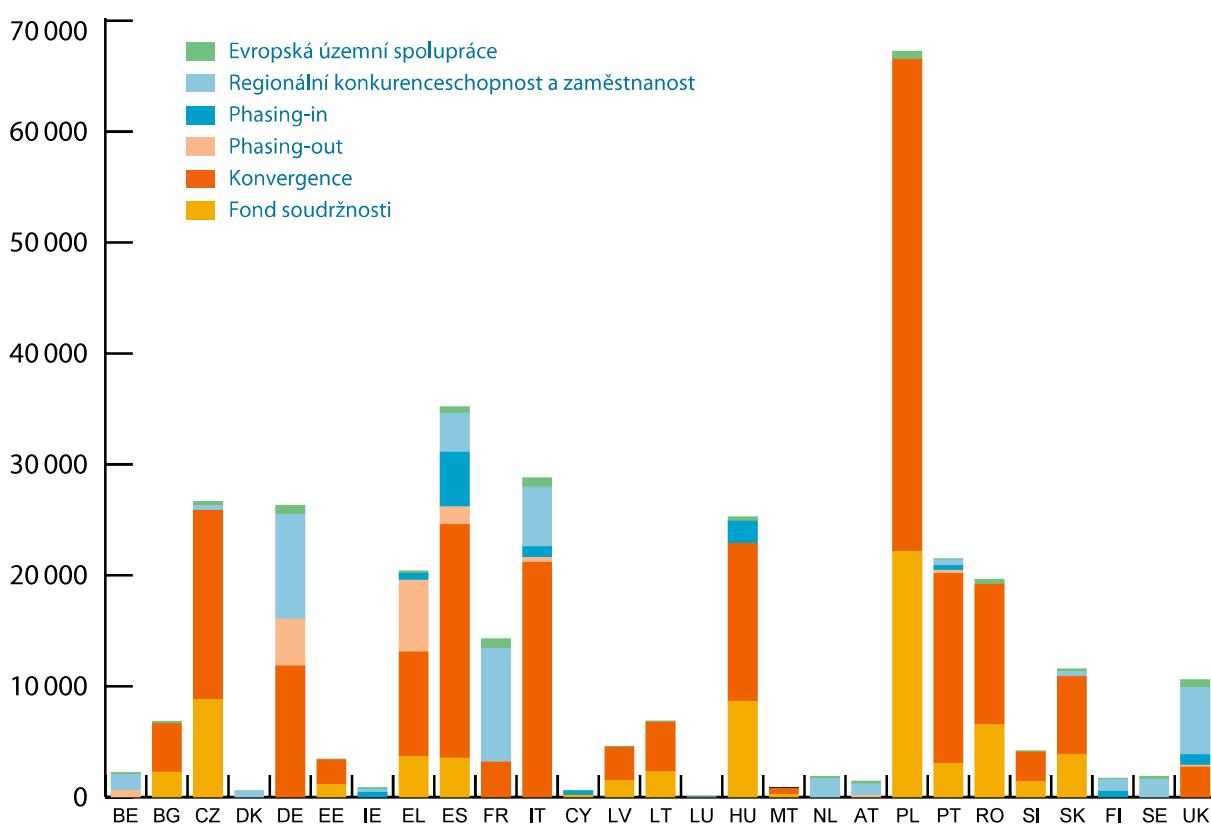
Rozdělení podle cílů

Dostupné zdroje dosahují částky 308 041 miliard EUR (v cenách roku 2004) nebo 347 410 miliard EUR (v cenách současných), z toho je:

- 81,5 % pro cíl „Konvergence“;
- 16 % pro cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“;
- 2,5 % pro cíl „Evropská územní spolupráce“.

Současné ceny
v milionech EUR

(¹) Program „PEACE“ má za cíl konsolidaci mírového procesu v Severním Irsku.

Rozdělení podle jednotlivých členských států

Komise provede orientační rozdělení položek pro jednotlivé členské státy podle následujících kritérií: počet obyvatel přicházejících v úvahu, prosperita státu, regionální prosperita a míra nezaměstnanosti.

**Orientační rozdělení položek podle jednotlivých členských států v letech 2007–2013
(v současných cenách, v milionech EUR)**

	Konvergence			Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		Evropská územní spolupráce	Celkem
	Fond soudržnosti	Konvergence	Phasing-out	Phasing-in	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		
Belgie			638		1 425	194	2 258
Bulharsko	2 283	4 391				179	6 853
Česká republika	8 819	17 064			419	389	26 692
Dánsko					510	103	613
Německo		11 864	4 215		9 409	851	26 340
Estonsko	1 152	2 252				52	3 456
Irsko				458	293	151	901
Řecko	3 697	9 420	6 458	635		210	20 420
Španělsko	3 543	21 054	1 583	4 955	3 522	559	35 217
Francie		3 191			10 257	872	14 319
Itálie		21 211	430	972	5 353	846	28 812
Kypr	213			399		28	640
Lotyšsko	1 540	2 991				90	4 620
Litva	2 305	4 470				109	6 885
Lucembursko					50	15	65
Maďarsko	8 642	14 248		2 031		386	25 307
Malta	284	556				15	855
Nizozemsko					1 660	247	1 907
Rakousko			177		1 027	257	1 461
Polsko	22 176	44 377				731	67 284
Portugalsko	3 060	17 133	280	448	490	99	21 511
Rumunsko	6 552	12 661				455	19 668
Slovinsko	1 412	2 689				104	4 205
Slovensko	3 899	7 013			449	227	11 588
Finsko				545	1 051	120	1 716
Švédsko					1 626	265	1 891
Spojené království		2 738	174	965	6 014	722	10 613
Meziregionální spolupráce/ sítě						445	445
Technická pomoc							868
Celkem	69 578	199 322	13 955	11 409	43 556	8 723	347 410

Pozn.: Vzhledem k tomu, že čísla byla zaokrouhlena, nemusí celkové částky přesně odpovídat.

2. Zásady pomoci

Zásady pomoci jsou v rámci výše zmíněných tří cílů stejné jako v období 2000–2006, jde opět o doplňkovost, provázanost, koordinaci, soulad a dodatečnost. Jsou zaváděny i nové principy: proporcionalita, rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace, udržitelný rozvoj a přednostní zaměření fondů na lisabonské priority. Tyto zásady jsou společné všem třem cílům.

Princip dodatečnosti: u regionů připadajících v úvahu v rámci cíle „Konvergence“ prověří Komise a členské státy úroveň veřejných výdajů. Strukturální fondy nesmí nahrazovat veřejné strukturální výdaje členského státu. Pro nové programové období navíc existuje mechanismus finanční opravy v případě nedodržení tohoto principu, který v období 2000–2006 neexistoval.

Fondy nyní musí být **zaměřeny na priority Evropské unie** v oblasti podpory konkurenceschopnosti a zaměstnanosti (jak je stanoveno v příloze 4 obecného nařízení). Komise a členské státy zajistí, aby bylo na uvedené priority vyčleněno alespoň 60 % výdajů všech členských států v rámci cíle „Konvergence“ a minimálně 75 % výdajů v rámci cíle „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“.

Princip proporcionality: tento nově zavedený princip má za cíl upravit povinnost členských států podle výše výdajů na operační program.

Pravidlo se týká:

- výběru ukazatelů k hodnocení programu, povinností při hodnocení, řízení a předkládání zpráv (podle článku 13.1);
- kontroly: pokud program nepřekročí 750 milionů EUR a příspěvek Komise 40 % veřejných výdajů, má stát méně povinností. Auditorský orgán nemá povinnost předkládat Komisi příslušnou strategii (článek 74).

Princip partnerství se rozšiřuje, což znamená, že veškeré jiné vhodné subjekty zastupující občanskou společnost, partneři z oblasti ekologie, nevládní organizace a subjekty zabývající se prosazováním rovnosti žen a mužů se mohou účastnit jednání o využití strukturálních fondů i řízení všech stadií plánování (provádění, monitorování, hodnocení).

- **Výdaje fondů jsou zaměřeny na priority Unie. Tato „lisabonská orientace“ je v rámci nařízení novým principem.**
- **Princip dodatečnosti se uplatňuje jiným způsobem.**
- **Princip partnerství je rozšířen.**
- **Novým principem je proporcionalita.**

REFERENCE

Obecné nařízení: články 9–17 a 74.

3. Strategický přístup

3.1 Obecné strategické zásady

Komise na základě úzké spolupráce s členskými státy navrhla obecné strategické zásady Společenství pro soudržnost, které Rada Evropské unie oficiálně schválila dne 6. října 2006 (*).

Každý členský stát předkládá národní strategický referenční rámec, který bude v souladu s těmito strategickými obecnými zásadami a poslouží jako referenční nástroj pro přípravu programování fondů. Od nynějška bude větší provázanost mezi třemi rozhodovacími a akčními úrovněmi: úrovní Společenství, vnitrostátní úrovní a úrovní zavádění programů.

3.2 Národní strategický referenční rámec

Národní strategický referenční rámec je nový typ nástroje pro systém programování, který platí pro období 2007–2013. Nejde o nástroj řízení, jakými byly rámce podpory Společenství využívané v předchozích obdobích, nýbrž definuje zejména politické priority a navrhuje klíčové prováděcí principy.

Národní strategický referenční rámec je určen pro cíl „Konvergence“ a cíl „Regionální konkurenčeschopnost a zaměstnanost“.

Může se rovněž použít pro cíl „Evropská územní spolupráce“, pokud o tom rozhodne členský stát.

Národní strategický referenční rámec připravují jednotlivé členské státy, které při přípravě spolupracují se svými partnery a Komisí.

Hlavní body, které musí národní strategický referenční rámec obsahovat:

- seznam partnerů a účastníků, kteří se na jeho přípravě podíleli (článek 11);
- analýzu společensko-ekonomické situace, slabých i silných stránek celého území, a to s přihlédnutím ke směrům vývoje evropského a světového hospodářství;
- definici zvolené strategie, seznam operačních programů pro cíle „Konvergence“ a „Regionální konkurenčeschopnost a zaměstnanost“, orientační roční financování z každého fondu pro jednotlivé programy;
- popis toho, jak národní strategický referenční rámec přispěje k prioritám Lisabonské strategie (které jsou uvedeny v článku 9.3);
- pro regiony vhodné v rámci cíle „Konvergence“ informace týkající se spolupráce s Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova a Evropským rybářským fondem; informace nezbytné pro ověření, zda je dodržována zásada dodatečnosti; opatření navržená k posílení výkonnosti správy.

Harmonogram:

- Poté, co strategické obecné zásady přijme Rada Evropské unie, má členský stát pět měsíců na to, aby Komisi předložil národní strategický referenční rámec.
- Po jeho přijetí má Komise tři měsíce na to, aby vznesla případné připomínky.
- Komise poté přijme rozhodnutí týkající se následujících bodů národního strategického referenčního rámce každého členského státu (stanovené v článku 28.3): seznam operačních programů, financování jednotlivých programů z každého fondu, úroveň výdajů zaručujících dodržení zásady dodatečnosti pro cíl „Konvergence“.

REFERENCE

Obecné nařízení: články: 25–28.
(*) Rozhodnutí Rady 2006/769/ES.

Strategický přístup a programování		
2000–2006 (například etapy pro cíl 1)		2007–2013
<p>1. Plán rozvoje předkládaný členským státem</p> <p>2. Rámec podpory Společenství vytvořený a přijatý Komisí na základě plánu rozvoje</p> <p>3. Operační programy navrhované členským státem nebo regionem, rozhodnutí Komise</p> <p>4. Jednotný programový dokument přijatý Komisí, ve kterém je zahrnut rámec podpory Společenství a operativní programy</p> <p>5. Dodatek k programu předkládaný členskými státy jako doplněk k bodům 3 a 4.</p>	 	<p>1. Obecné strategické zásady Společenství pro soudržnost navržené Komisí, které přijímá Rada s ohledem na souhlas Parlamentu</p> <p>2. Národní strategický referenční rámec navrhovaný členským státem při dodržení zásady partnerství a s ohledem na priority Unie, Komise rozhoduje o části národního strategického referenčního rámce</p> <p>3. Operační programy navrhované členským státem nebo regionem, rozhodnutí Komise</p>

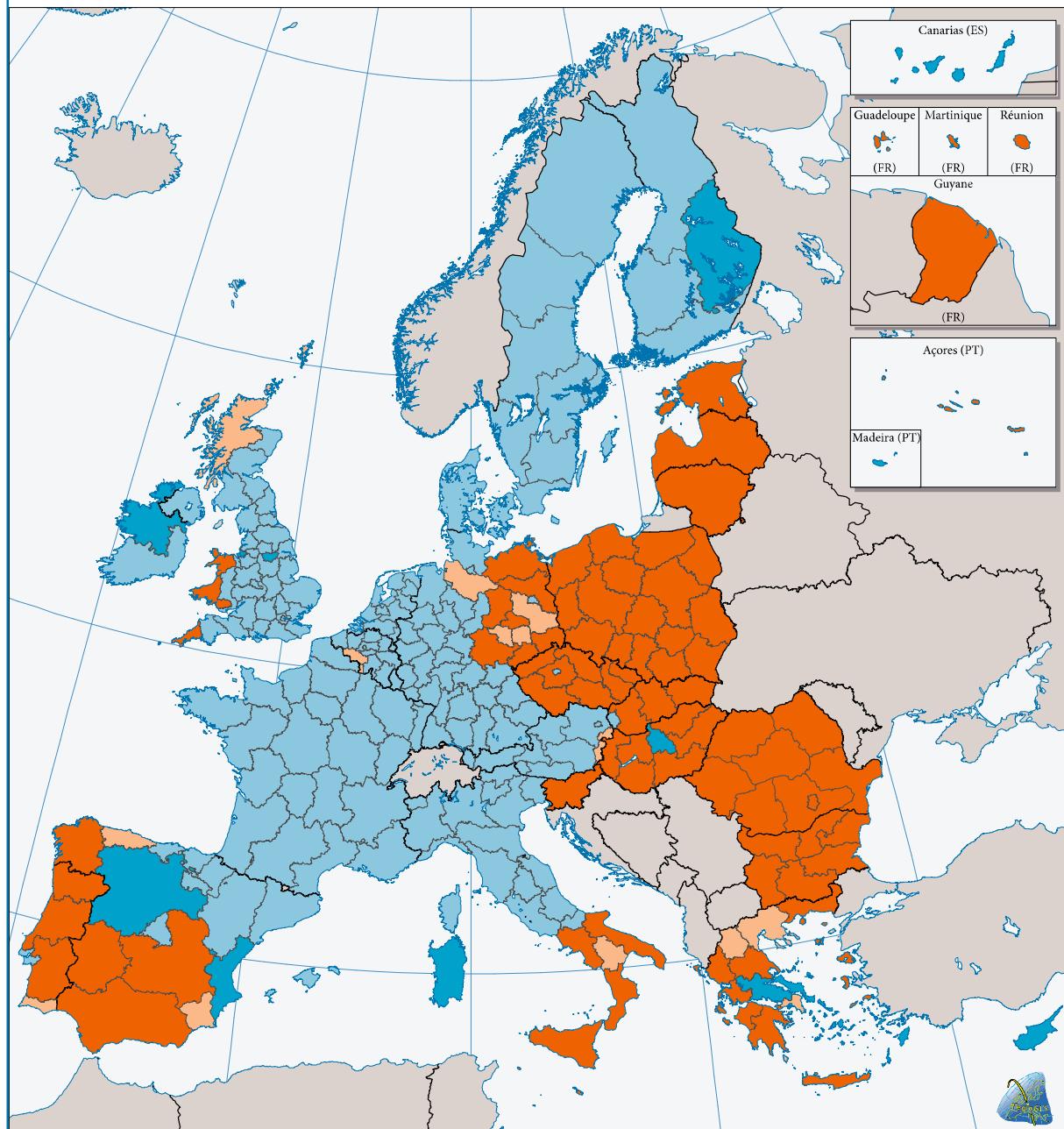

Zde je nutné zdůraznit dvě hlavní novinky:

Již v období 2000–2006 existovaly priority, nyní však programovací priority stanoví dokument, který přijímá Rada Evropské unie (všechny členské státy), totiž obecné strategické zásady Společenství.

Národní strategický referenční rámec zavádí jedinou strategii, tedy jedinou celkovou vizi každého členského státu.

Politika soudržnosti ve stručnosti

2007–2013

- █ Konvergence
- █ Phasing-out
- █ Phasing-in
- █ Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost